

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет туризму

Кафедра туризмознавства і краєзнавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Економіка підприємства

Освітня програма «Туризм»
Перший (бакалаврський) рівень

Спеціальність **242** «Туризм»

Галузь знань **24** «Сфера обслуговування»

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від «30» серпня 2023 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Економіка підприємства
Викладач	Орлова Віра Василівна
Контактний телефон викладача	+38099 4464 144
E-mail викладача	v-orlova@ukr.net
Формат дисципліни	Змішаний (<i>blended</i>) – очно-дистанційний
Обсяг дисципліни	Кредити ЄКТС –6 (180 год.) 180 год
Посилання на сайт дистанційного навчання	
Консультації	Обговорення питань, що виникають у студентів під час вивчення тем.
2. Анотація до курсу	
Курс спрямований на формування у студентів сучасного економічного мислення і системи спеціальних знань щодо економічного механізму функціонування підприємства; оволодіння практичними навиками які необхідні майбутнім спеціалістам для роботи на підприємствах туристичної сфери.	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета – формування необхідної сукупності теоретичних і практичних знань з управління економікою на підприємствах туристичної сфери в сучасних умовах господарювання, вивчення прикладних аспектів економіки і принципів організації та ефективності функціонування підприємств туристичної сфери.</p> <p>Успішне досягнення мети можливе за умови якісного засвоєння матеріалів лекційного курсу та завдань, що виносяться на практичні, семінарські заняття, самостійну та індивідуальну роботу.</p> <p>Цілі:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ефективно орієнтування у методах економічного впливу на процеси виробництва в умовах формування ринкової економіки; – розробляти шляхи підвищення продуктивності праці на підприємстві; – проводити аналіз фінансового стану підприємства і визначати основні шляхи його покращення; – застосувати методи та прийоми аналізу та планування економічних показників діяльності підприємства; – оцінювати рівень конкурентоспроможності підприємства; – обґрунтовувати економічну стратегію і тактику розвитку підприємства; – вільне оволодіння нормативно-правовими умовами економічної діяльності підприємства; – врахування специфіки економіки підприємств туристичної сфери; – визначення складових ресурсного потенціалу підприємства та пошук шляхів його ефективного використання; – визначення поняття, механізму формування та використання доходів і прибутків підприємства від різних напрямів його діяльності; – інтенсивне використання алгоритмів розрахунку важливих показників господарської діяльності з врахуванням чинників зовнішнього та внутрішнього середовища функціонування підприємства. 	
4. Компетентності	
<p>K04. Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу</p> <p>K06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел</p> <p>K08. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій</p> <p>K09. Вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми</p> <p>K15. Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної</p>	

діяльності
 К16. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
 К18. Здатність аналізувати діяльність суб'єктів індустрії туризму на всіх рівнях управління
 К19. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів
 К27. Здатність до співпраці з діловими партнерами і клієнтами, уміння забезпечувати з ними ефективні комунікації

5. Результати навчання

ПР17. Управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері.
 ПР18. Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях.
 ПР19. Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань. ПР20. Виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання.
 ПР21. Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.
 ПР22. Професійно виконувати завдання в невизначених та екстремальних ситуаціях.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20
семінарські заняття / практичні / лабораторні	40
самостійна робота	120

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
VII	Туризм	4	Нормативний

Тематика курсу

Тема,	лекції	Практичні	СРС
Тема 1. Підприємство в сучасній системі господарювання.	6	8	10
Тема 2. Трудові ресурси підприємства.	2	4	10
Тема 3. Майнові ресурси (активи) підприємства. (Виробничі фонди та нематеріальні ресурси).	4	6	10
Тема 4. Продуктивність, мотивація та оплата праці...	4	4	10
Тема 5. Система планування на підприємстві.	-	2	10
Тема 6. Витрати підприємства.	2	4	10
Тема 7. Процес ціноутворення і встановлення цін	2	2	10
Тема 8. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства	-	2	10
Тема 9. Конкурентоспроможність підприємства	-	2	10
Тема 10. Ефективність діяльності та	-	2	

методичні засади її оцінки.			
Тема 11. Економічна безпека підприємства.	-	2	10
Тема 12. Антикризове управління.	-	2	10
	20	40	120

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання курсу	<p>Форми контролю знань студентів:</p> <ul style="list-style-type: none"> • поточний; • підсумковий семестровий (екзамен). <p>Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться у відповідну національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС – А, В, С, D, E, FX, F).</p> <p>Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки студентів із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях. Оцінки, отримані студентами, виставляються у журналах обліку відвідування та успішності академічної групи.</p> <p>Загальний бал за роботу на практичних заняттях складає 50 балів.</p> <p>Загальний бал за виконання письмових робіт – 40 балів, що включає: тестовий контроль 1 – 10 балів; контроль самостійної роботи – 10 балів; контрольну роботу – 10 балів; індивідуальну роботу – 10 балів.</p> <p>Підсумковий семестровий контроль – це підсумкове оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти за семестр, що здійснюється в формі екзамену. На підсумковий семестровий контроль виносяться питання, що передбачають перевірку розуміння студентами програмного матеріалу дисципліни в цілому та рівня сформованості відповідних компетентностей після опанування курсу. Підсумковий семестровий контроль оцінюється від 0 до 10 балів.</p>
Вимоги до письмової роботи	<p>Тестовий контроль проводиться в системі d-learn у визначені терміни. Контрольна робота виконується в аудиторії на 11 занятті.</p> <p>Студенти денної форми навчання завершують підготовку індивідуальної роботи до 9 заняття, її представлення здійснюється на 10 занятті.</p> <p>Студенти заочної форми здають роботу за 10 днів до початку сесії. Робота виконується у електронному вигляді.</p>
Практичні заняття	Поточні оцінки, які отримуються під час практичних занять, сумуються.
Умови допуску до підсумкового контролю	Студентам, які мають пропуски, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість відповідно до графіку ліквідації академічної заборгованості за встановленими правилами.

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/10/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf).
Відвідування занять	Відвідування занять є важливою складовою навчання. Дозволяється вільне відвідування лекцій. Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку на консультаціях.
Неформальна освіта	Зараховуються як підсумковий контроль, результати онлайн курсів на платформах Coursera, Prometheus, які відповідають програмі

	<p>навчальної дисципліни.</p> <p>Рекомендовані:</p> <p>Є можливість отримати додаткові бали, пройшовши онлайн-курс «Як діяти далі: Бізнесу про сталий розвиток» (https://apps.prometheus.org.ua/learning/course/course-v1:Prometheus+SDB101+2020_T2/home) , «Економіка на кожен день» (https://apps.prometheus.org.ua/learning/course/course-v1:Prometheus+ECO101+2020_T3/home), Основи фінансів та інвестицій(https://apps.prometheus.org.ua/learning/course/course-v1:Prometheus+FIN101+2020_T2/home),на Prometheus (https://prometheus.org.ua/), Економіка для всіх (https://apps.prometheus.org.ua/learning/course/course-v1:NaUKMA+103+2015_T1/home)</p> <p>Також є можливість проходити онлайн-курси на платформі Coursera, які мають узгоджуватися попередньо з викладачем.</p>
8. Рекомендована література	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Господарський Кодекс України № 436-IV від 16.01.2003 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15. 2. Державна служба статистики України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua. 3. Державне агентство розвитку туризму. URL: https://www.tourism.gov.ua. 4. Закон України «Про туризм». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15. 5. Економіка туризму : підручник / В. Ю. Світлична, С. А. Александрова ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2022. 167 с. 6. Стратегія розвитку туризму і курортів до 2026 року. URL: https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/249826501. 7. Грибова Д.В. Розвиток туристичного бізнесу в Україні: теорія, методологія, практика: монографія Мелітополь. Люкс., 2020. – 384с. 8. Дехтяр Н. А. Світовий ринок туристичних послуг і пріоритети розвитку туризму в Україні : монографія / Н. А. Дехтяр. – Харків : ФОП Лібуркіна Л. М., 2021. 470 с. 9. Панченко Ю.В., Лугінін О.Є., Фомішин С.В. Менеджмент внутрішнього і міжнародного туризму: посібник. Херсон, 2019. 342 с. 10. Мальська М.П.,Бордун О.Ю. Організація та планування діяльності туристичних підприємств:підручн.Київ: центр навчальн. літер., 2019. 248 с. 	

Викладач:

доцент кафедри управління
соціокультурною діяльністю, шоу-бізнесу та
івентменеджменту

В.В.Орлова